

TOPSECTOR

TUINBOUW & UITGANGSMATERIALEN

Innovatie – en subsidienieuws vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen – 8 oktober 2015

Nieuwsbrief¹ vanuit de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen over de mogelijkheden voor ondersteuning van kennis- en innovatieprojecten via internationale, nationale en regionale subsidie programma's.

Inhoudsopgave

Europa

Commissie publiceert conceptwerkprogramma's Horizon 2020	3
Draft Horizon 2020 Work Programme 2016-2017 for agriculture, food and forestry is now online!	3
Water Opportunities in the draft Horizon 2020 Work Programme 2016-2017	5
Save the date: Next EIP Water Conference in Leeuwarden on 10 February 2016	6
Nieuws INTERREG NWE	7
Formeel startschot Interreg V Vlaanderen-Nederland	8
INTERREG North Sea Region: Cooperation Programme adopted	9
Zuid-Nederland kan weer gebruikmaken van EFRO-subsidie	10
Ruim 200 projecten ontvingen EFRO subsidie GO-Oost 2007-2013	10
EU and China launch new Co-Funding Mechanism for research and innovation	12

Nationaal

Minister Kamp lanceert Nationale Financieringswijzer op mkb-top	13
InnovatiePrestatieContracten (IPC) open vanaf 8 oktober 2015	13
Aanmelden projecten YEP Water en YEP Agrofood/Tuinbouw	15
Begroting 2016: subsidienieuws ministerie van Buitenlandse Zaken	15
Perspectief: Perspectiefronde 2015/2016	16

Regionaal

Food Valley Expo 2015: twee dagen op Wageningen Campus 12 en 13 oktober 2015	18
--	----

---

¹ Berichtgeving is mede gebaseerd op de Subsidie- en innovatienieuwsbrief van de International helpdesk van Wageningen International.

EUROPA

De Europese commissie (EC) heeft een EU-strategie 2020 geformuleerd met 3 prioriteiten (*smart growth, sustainable growth, inclusive growth*) met 5 ambitieuze doelen (werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, sociale cohesie, energie/klimaat) en 7 *flagship initiatives*, waaronder de Innovation Union. Met Innovation Union beoogt de EU om van Europa een wereldspeler te maken op gebied van wetenschap, de wijze van samenwerking tussen publieke en private partijen revolutionair te veranderen, en knelpunten weg te nemen zodat ideeën sneller hun weg vinden naar de markt.

H2020 is het financiële instrument van de Innovation Union, een instrument voor groei en banen. Dus niet alleen meer gericht op onderzoek, maar ook koppeling aan innovatie met een focus op de maatschappelijke uitdagingen waar de EU voor staat. H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie. Programmering vindt centraal plaats door Brussel. Binnen Europa wordt in toenemende mate (op vrijwillige basis) nationale onderzoeks-programma's op elkaar afgestemd in gezamenlijke Joint Programming Initiatives (**JPI**) en via European Research Activities netwerken (**ERA netten**).

Daarnaast zijn er de zogenaamde Structuur- en investeringsfondsen waarbij programmering decentraal plaatsvindt door de lidstaten. Voor T&U zijn relevant: Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (**EFRO**) en Interregionale samenwerking tussen lidstaten (**INTERREG**).

H2020

H2020 is hét Europese programma voor onderzoek & innovatie.

H2020 heeft drie pijlers:

- **Excellent Science** met grensverleggend onderzoek en diverse opleidingsmogelijkheden voor wetenschappers (beurzen, uitwisseling, opleiden PhDs);
- Competitive Industries** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia en specifieke regelingen voor MBK (SME);
- Societal Challenges** met multidisciplinair, toegepast onderzoek in internationale consortia gericht op maatschappelijke agenda.

Commissie publiceert conceptwerkprogramma's Horizon 2020

De Europese Commissie heeft een groot deel van de Horizon 2020 conceptwerkprogramma's 2016-2017 gepubliceerd. Het betreft twaalf concepten, inclusief Euratom. De Commissie publiceert de concepten nog voordat ze zijn aangenomen, om deelnemers de kans te geven zich er op voor te bereiden.

De Commissie benadrukt dat het nog steeds om concepten gaat, die nog kunnen wijzigen. De verwachting is dat de werkprogramma's half oktober zullen worden aangenomen en gepubliceerd.

Meer informatie

Website <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/draft-work-programmes-2016-17> : draft work programmes 2016-2017

Draft Horizon 2020 Work Programme 2016-2017 for agriculture, food and forestry is now online!

The European Commission has just published provisional versions of Horizon 2020 work programme 2016-2017 chapters here

<http://eip-agri.us7.list-manage.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=a3d442f3e3&e=e7eea78a8c> highlighting that only the final version will prevail.

This work programme includes a wealth of opportunities for EIP-AGRI members, with in particular 371 million euros of funding for multi-actor projects spread over 38 topics. These topics can be found in three calls: 'sustainable food security', 'rural renaissance' (under Societal challenge 2 <http://eip-agri.us7.list-manage1.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=fb33338483&e=e7eea78a8c>) and 'Internet of things' (under Cross-cutting activities <http://eip-agri.us7.list-manage2.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=32eec2c410&e=e7eea78a8c>).

You can also look for opportunity under 'Greening the economy' (Societal challenge 5 <http://eip-agri.us7.list-manage.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=3f6656f66b&e=e7eea78a8c>) and 'Circular economy' (Cross-cutting activities <http://eip-agri.us7.list-manage2.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=32eec2c410&e=e7eea78a8c>).

Read the draft Horizon 2020 Work Programme 2016-2017:

<http://eip-agri.us7.list-manage.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=f7d09ccbe0&e=e7eea78a8c>

EIP-AGRI brochure 'Funding opportunities under Horizon 2020 - calls 2016'

The EIP-AGRI Service Point is currently preparing a brochure to help you find your way through the calls for 2016. This brochure will be published mid-October based on the approved final version of the Horizon 2020 Work Programme 2016-2017.

Workshop 'Interactive innovation in motion: multi-actor projects and thematic networks under Horizon

2020' The European Commission is organising a special workshop on multi-actor projects <http://eip-agri.us7.list-manage.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=0796fe6585&e=e7eea78a8c> on 24 November 2015. Registration will open towards the end of September or early October. This workshop is organised within the InfoWeek on Societal Challenge 2 calls <http://eip-agri.us7.list-manage.com/track/click?u=c40406f3cb81288b4051d5632&id=6829a84fd9&e=e7eea78a8c> 2016 from 24 to 27 November 2015.

European Innovation Partnerships (EIP)

De vorming van European Innovation Partnerships (EIP) is een nieuwe benadering binnen de Europa 2020 Strategie. Doel van EIP is de kloof te dichten tussen wetenschap en praktijk door:

- Kennisdoorstroming te bevorderen via meer praktijkgericht onderzoek (pilots, demo's)
- Input vanuit de praktijk te genereren voor de onderzoekagenda van H2020

Middelen voor EIP-agri komen uit twee bronnen:

- **H2020** (via projecten en netwerken)
- **Rural Development** (via Operational Groups)

Water Opportunities in the draft Horizon 2020 Work Programme 2016-2017

Source: EIP Water

The **draft Horizon 2020 Work Programmes for 2016-2017** have just been published, and includes a list of opportunities for innovation in the water sector. If you're interested, you might want to check first the following opportunities:

- SC5-11-2016: Supporting international cooperation activities on water
  - SC5-12-2016: Food systems and water resources for the development of inclusive, sustainable and healthy Euro-Mediterranean societies
- SC5-01-2016-2017: Exploring the added value of climate services
- SC5-02-2017: Integrated European regional modelling and climate prediction system
- SC5-03-2016: Climate services market research
- SC5-08-2017: Large-scale demonstrators on nature-based solutions for hydrometeorological risk reduction
- CIRC-02-2016-2017: Water in the context of the circular economy
- SPIRE-01-2016: Systematic approaches for resource-efficient water management systems in process industries
- SCC-02-2016-2017: Demonstrating innovative nature-based solutions in cities
- LCE-26-2016 Cross-thematic ERA-NET on Applied Geosciences.

Moreover a high number of topics in the calls **H2020-SFS-2016-2017 'Sustainable Food Security – Resilient and resource-efficient value chains'** and **H2020-RUR-2016-2017 'Rural Renaissance – Fostering innovation and business opportunities'** also address issues related to water management in agriculture and/or food production.

The EIP Water Online Marketplace <http://www.eip-water.eu/> might be helpful for preparing H2020 proposals, either by identifying within our search options <http://www.eip-water.eu/my-market-place/how-it-works> the people <http://www.eip-water.eu/my-market-place/people>, organisations <http://www.eip-water.eu/my-market-place/organisations> or projects <http://www.eip-water.eu/my-market-place/projects> that match with the topic and might be key for your project, or by screening which Action Groups <http://www.eip-water.eu/action-groups> are already developing innovation activities in this field.

Within our work, we have identified 5 key barriers to innovation uptake [http://www.eip-water.eu/Barriers Bottlenecks](http://www.eip-water.eu/Barriers_Bottlenecks) (**funding, procurement, partnerships, regulation and demonstration sites**) – maybe your H2020 proposal can address these by either showing how you overcome them properly or by developing recommendations that can be upgraded by EIP Water towards systemic changes. We have developed a list of ideas on how H2020 projects and EIP Water can benefit from teaming up; these can eventually add value to your proposal <http://www.eip-water.eu/link-between-eip-water-and-horizon-2020-projects-0> !

Save the date: Next EIP Water Conference in Leeuwarden on 10 February 2016

The 2016 Conference of the European Innovation Partnership on Water will be held on 10 February 2016 in Leeuwarden, The Netherlands, announced the EIP Water on 27 May 2015.

This third EIP Water Conference builds up on the success of its first two Conferences in 2013 and 2014 in Brussels and Barcelona respectively. In early March 2015 the EIP Water had launched a competition for host cities and Conference partners of its 2016 Conference: the city of Leeuwarden was selected out of five very competitive proposals received from Madrid (Spain), Lund (Sweden), Berlin (Germany), Valetta (Malta) and the finally winning proposal from the province of Fryslân in the Netherlands.

Leeuwarden scored highest in almost all criteria for selecting the host city and Conference Partner such as strong institutional and private sector involvement, political buy-in as well as synergies with ongoing EU research and innovation projects in the water sector. In December 2014, Leeuwarden had already been officially recognized as 'innovative city' in the UN Global Compact Cities Programme; the unique structure of Leeuwarden's WaterCampus with its close cooperation between water technology companies, knowledge centres and governments, are at the hearth of Leeuwarden's participation in this UN programme.

Participants of the one-day EIP Water Conference on 10 February 2016 will be able to find out about these unique features of Leeuwarden as well as attend a series of side events and site visits preceding and following the Conference. As the host city of the 2016 EIP Water Conference, Leeuwarden and its conference partners will benefit from the great visibility of the event within the European water sector and be able to showcase its water and innovation experience.

The EIP Water has taken a central role on the European water innovation landscape, providing a platform for collaboration of all actors in the field of water and innovation. After a successful first EIP Water conference in November 2013 in Brussels, the second EIP Water Conference took place in November 2014 in Barcelona, Europe's Innovation Capital 2014. Over 400 attendees participated in enlightening discussions on connecting water innovation demand and supply, learned about the activities of 25 EIP Water Action Groups, identified opportunities for collaboration and helped shape European water innovation policy. The EIP Water Conference has proven itself as a brilliant opportunity for strengthening pan-European and global networking for boosting innovation in the water sector, and we are confident that the 2016 Conference in Leeuwarden will once again be an outstanding event for the European water sector and contribute to removing innovation barriers and creating opportunities for more water innovation in Europe and globally. **Registration will open in autumn 2015.**

Interregionale samenwerking binnen EU (INTERREG)

Interreg is een Europese subsidieregeling, waarbinnen partijen uit meerdere landen samenwerken in projecten op het terrein van duurzame ruimtelijke en regionale ontwikkeling.

Er zijn 3 verschillende Interreg-programma's. Deze zijn gericht op samenwerking:

- in de grensregio's (Interreg A);
- tussen regio's in verschillende landen (Interreg B);
- door heel Europa heen, dus niet gebonden aan een bepaald gedeelte van het grondgebied van de EU (Interreg C).

Nieuws INTERREG NWE

Bron: *nieuwsflits INTERREG NWE*

Het is druk in INTERREG land: erg veel nieuwe projectinitiatieven komen langs bij RVO. Het belooft een drukke najaars call te worden. Hieronder een overzicht van de activiteiten die hebben plaatsgevonden of die binnenkort op de rol staan rondom INTERREG NWE. Je kunt op de links klikken voor meer informatie en/of aanmelden.

- RVO.nl organiseerde woensdag 16 september een Webinar over de Europese subsidieregeling INTERREG North West Europe (NWE) om de doelgroep te informeren en adviseren over het indienen van een project. Mogelijk heeft u het gemist: U kunt het webinar '**Verdieping INTERREG North West Europe**' gratis terugkijken <https://www.onlineseminar.nl/rvo/webinar/9651/verdieping-interreg-north-west-europe-nwe/%20-%20watch>
- Voor mensen met een innovatief / duurzaam projectidee en de wens om internationaal samen te werken is de bijeenkomst: **Europese financiering voor internationale samenwerkingsprojecten op 16 oktober in Eindhoven** <http://www.rvo.nl/actueel/evenementen/europese-financiering-voor-internationale-samenwerkingsprojecten> Voor iedereen die zich nog beraad op het juiste EU financieringsinstrument zijn CP's van diverse fondsen aanwezig. Je kunt ter plekke met ze in gesprek. Dit event wordt georganiseerd in samenwerking met het Vlaams Agentschap Ondernemen en de Contactpunten van diverse EU fondsen. De voertaal is Nederlands.
- Voor INTERREG nieuwkomers en geïnteresseerden is er een inleidend Webinar: **Kennismaking INTERREG voor nieuwkomers op 9 oktober 2015** <http://www.rvo.nl/actueel/evenementen/webinar-kennismaking-interreg-voor-nieuwkomers>
- Ook voor INTERREG Europe en North Sea Region (NSR) volgen verdiepende webinars. Houd hiervoor de **agenda** <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/interreg/agenda> op de website in de gaten.
- Op 27 oktober en 3 november a.s. ('s middags in Utrecht, plaats nntb), worden er door de contactpersonen voor INTERREG NWE, NSR en EUROPE informatiebijeenkomsten speciaal voor adviseurs en consultants georganiseerd. Hier wordt de laatste informatie, belangrijk voor het schrijven van stap 1 aanvragen gedeeld. Meer informatie volgt binnenkort op de website: www.rvo.nl/interreg
- Vanuit het NWE programma worden 3 internationale workshops georganiseerd (voertaal UK) over de drie thema's van het programma: kijk voor meer info en aanmelden op de website: www.nweurope.eu
  - o **Resource and materials Efficiency - 30/09 (Rennes)** <https://www.eventbrite.fr/e/interreg-north-west-europe-project-ideas-lab-resource-and-materials-efficiency-registration-18241965209>
  - o **Innovation - 6/10 (Birmingham)** <https://www.eventbrite.fr/e/interreg-north-west-europe-project-ideas-lab-innovation-registration-18242565003>
  - o **Low Carbon - 15/10 (Leuven)** <https://www.eventbrite.fr/e/interreg-north-west-europe-project-ideas-lab-low-carbon-registration-18362829718>

Projectstimuleringsregeling INTERREG V (PSR)

Voor ieder die nog bezig is / gaat met de voorbereiding van zijn stap-1 voorstellen voor de november call van NWE het advies om WEL PSR aan te vragen, ook al is het budget voor 2015 uitgeput. Er komt namelijk nog geld beschikbaar van projecten die na de 1ste stap zijn afgewezen en die dus niet doorgaan naar stap 2. Ook zijn er een aantal aanvragers die om andere redenen geen recht hadden op een PSR subsidie. Hiermee kunnen nog enkele nieuwe projecten een tegemoetkoming in hun voorbereidingskosten krijgen door PSR aan te vragen. Het e-Loket blijft gewoon open tot eind van het jaar: ook als er geen budget meer is. Per 1 januari 2016 wordt er zeker nieuw budget gepubliceerd. Dit is van belang voor consortia die van plan zijn om in de calls van 2016 in te dienen.

PSR voor gemeenten en provincies:

Voor gemeenten en provincies geldt een afwijkende procedure voor de PSR: zij kunnen gewoon aanvragen via het eLoket maar krijgen GEEN voorschot van 25.000 euro en GEEN beschikking. Dit komt omdat het Rijk geen directe subsidies mag uitkeren aan lagere overheden. Daarom wordt de PSR, pas nadat bewezen is dat uw voorstel eligible is verklaard na indiening van stap 1 en/of stap 2, overgemaakt als decentralisatie uitkering in het gemeentefonds. U ontvangt uiteraard wel een brief van RVO.nl waarin staat aangegeven of de subsidie nog aan de betreffende gemeente / provincie kan worden toegekend. Deze brief wordt naar de aanvrager gestuurd. De aanvrager moet dus zelf intern in zijn /haar organisatie regelen dat de middelen vanuit de decentralisatie-uitkering voor zijn /haar project beschikbaar komt.

Cofinancieringsregeling INTERREG (CETSI)

Er is nieuws over de cofinancieringsregeling INTERREG, kortweg CETSI regeling. De regeling, omvang 2 miljoen euro voor 2015/2016, wordt een dezer dagen in de Staatscourant gepubliceerd en gaat open per 1 november a.s. Met deze regeling kunt u maximaal de helft van de, niet door INTERREG vergoede kosten financieren van uw NWE (of NSR) project, tot een maximum van 5 ton euro per project. Uw project moet dan wel bijdragen aan de beleidsdoelen van IenM. Dit is vertaald naar de *Specific Objectives* uit de *Cooperation Programmes* van de NWE en NSR programma's: voor NWE geldt dat projecten moeten bijdragen aan SO2, SO3 of SO4. Dat betekent dat projecten die worden ingediend in een van deze twee SO's voor het NWE programma ook CETSI kunnen aanvragen. Dit moet gebeuren nadat uw stap 1 voorstel is goedgekeurd en voordat u uw 2de staps aanvraag naar het JS in Lille stuurt!

Formeel startschot Interreg V Vlaanderen-Nederland

Bron: website provincie Limburg

Op 17 september 2015 is door formele ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst, het Interreg V Vlaanderen-Nederland officieel van start gegaan. De betrokken Vlaamse en Nederlandse overheden en provinciebesturen zetten samen met de Europese Commissie de schouders stevig onder het subsidieprogramma.

Tijdens de vorige periode 2007-2013 realiseerde Interreg 69 projecten ten behoeve van mens, milieu en economie. Er werden bijvoorbeeld natuurgebieden grensoverschrijdend verbonden, en Vlaamse en Nederlandse bedrijven realiseerden tal van innovaties. Voor de nieuwe programmaperiode ligt de focus op vier pijlers: innovatie, energie, milieu en arbeidsmobiliteit. Het programma wil grensoverschrijdende innovatietrajecten van bedrijven en kennisinstellingen stimuleren, onderzoeksinfrastructuur realiseren en groene demonstraties voor klimaat en milieu bevorderen. Daarnaast is er ruimte voor natuurprojecten en acties rond training en onderwijs.

In een eerste oproep kregen op 8 april eenentwintig projectideeën groen licht: momenteel werken zij volop aan de samenstelling van een volwaardige aanvraag. Een tweede oproep werd in juni gelanceerd en wordt op 2 oktober afgesloten. Ook in de komende jaren volgen nog oproepen. Tegen 2020 wil Europa zo met de Vlaamse en Nederlandse partneroverheden tal van concrete streefdoelen bereiken. Bijvoorbeeld wil men tenminste 3.000 kleine of middelgrote ondernemingen ondersteunen in

hun product- of procesinnovaties, 4.000 organisaties laten kennismaken met nieuwe duurzame technieken, en meer dan 450 mensen trainen, zodat hun kansen op de arbeidsmarkt worden vergroot. Meer informatie over het nieuwe programma vindt u op <http://www.grensregio.eu/>

INTERREG North Sea Region: Cooperation Programme adopted

Source: <http://www.northsearegion.eu/about-the-programme/news/cooperation-programme-adopted/>

The Cooperation Programme for 2014 - 2020 INTERREG North Sea Region has been adopted by the European Commission. The adoption of the Cooperation Programme marks the end of an extensive process including discussions among our seven partner countries as well as two public consultations.

The newly approved programme covers 60 million citizens across seven countries and 49 regions. With a budget of 167 million euro, the programme will fund transnational cooperation projects within four priorities: Thinking growth, Eco-innovation, Sustainable North Sea Region and Green transport and mobility.

The first project applications of the new programming period will be discussed when our Steering Committee meets on 9 – 10 November.

Read more

Background <http://www.northsearegion.eu/about-the-programme/background/>

Cooperation Programme <http://www.northsearegion.eu/key-documents/background-documents/cooperation-programme/>

Programme area <http://www.northsearegion.eu/about-the-programme/background/programme-area/>

Our priorities

Thinking growth <http://www.northsearegion.eu/thinking-growth/>

Eco-innovation <http://www.northsearegion.eu/eco-innovation/>

Sustainable North Sea Region <http://www.northsearegion.eu/sustainable-nsr/>

Green transport and mobility <http://www.northsearegion.eu/green-transport-and-mobility/>

Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)

EFRO is een Europese subsidieregeling gericht op versterking van de regionale economie. In Nederland zijn er 4 landsdelen (Noord, Oost, West, Zuid).

Zuid-Nederland kan weer gebruikmaken van EFRO-subsidie

Dit najaar drie keer subsidie voor Brabant, Limburg en Zeeland. Samenwerkingsverbanden in Zuid-Nederland kunnen **vanaf 1 oktober** weer gebruikmaken van EFRO-subsidie. Er is subsidie voor drie aparte onderdelen, namelijk: **human capital** (verbeteren van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt), **CO₂-reductie** en **versterken van het innovatiesysteem**.

Voor de eerste twee EFRO-onderdelen (human capital & CO₂-reductie) kunnen samenwerkingsverbanden (bedrijven, overheden en kennisinstellingen) van 1 oktober tot en met 30 november subsidie aanvragen. Voor human capital is het budget 5 miljoen euro en voor CO₂-reductie 10 miljoen euro.

EFRO-openstelling voor innovatie via cross-overs

Precies een maand later, namelijk **op 1 november** opent vervolgens de regeling voor projecten gericht op versterking van het Zuid-Nederlandse innovatiesysteem en het stimuleren van open innovatie. Dit innovatieprogramma is er dit jaar voor de tweede keer en loopt tot **29 februari 2016**. In totaal is hier **10 miljoen euro voor beschikbaar**. De focus binnen dit innovatieprogramma ligt op cross-sectorale samenwerking. Enerzijds zijn dit innovaties vanuit cross-overs tussen de internationale topsectoren high-tech systemen en materialen, chemie, agrofood en tuinbouw & uitgangsmaterialen. En anderzijds cross-overs tussen de internationale topsectoren en de vier nationale varianten. Dit zijn **biobased, logistiek, life sciences & health** en **maintenance** (maritiem/water, infrastructuur & utilities, duurzame procesindustrie en aerospace). Projecten die passen binnen deze kaders kunnen rekenen op een subsidiepercentage van 35%.

Het programma werkt, net als het onderdeel human capital en CO₂-reductie op basis van een tendersysteem. Dat betekent dat samenwerkende organisatie tot eind februari 2016 de tijd hebben om hun project te vormen en subsidie aan te vragen. Vervolgens kijkt uitvoeringsinstantie Stimulus alle projectvoorstellen en rangschikt de aanvragen naar kwaliteit. Door de langere openstelling hopen de provincies dat de kwaliteit hoger wordt, en daarmee ook de kans op subsidietoekenning.

Samenwerking belangrijk binnen EFRO

Ongeacht het EFRO-onderdeel, samenwerking in de triple helix is de eerste voorwaarde om in aanmerking te komen voor subsidie. Het is daarom goed om te weten dat PNO beschikt over een groot netwerk in het zuiden van Nederland. Wilt u dus gebruikmaken van EFRO-subsidie, of zoekt u samenwerkingspartners voor het ontwikkelen van uw innovatieve idee? Reageer dan via de gele reactiebutton(s) op dit artikel.

Ruim 200 projecten ontvingen EFRO subsidie GO-Oost 2007-2013

Bron: Nieuwsbrief (Gelderland Overijssel) GO september 2015

In de afgelopen jaren hebben meer dan 200 projecten in Oost Nederland subsidie gekregen via het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) GO-Oost 2007-2013. Hiermee is het GO-programma eind 2015 uitgevoerd. De gerealiseerde totale investering bedraagt nu 430 miljoen. Dit is mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van Europa, Rijk, de provincies Overijssel en Gelderland, de stedelijke netwerken en private financiering.

Prioriteiten Oost Nederland

De Europese Unie leverde met de investering uit EFRO (164 miljoen euro) het grootste aandeel in het GO-programma. Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling heeft vooral als doel de versterking van de regionale concurrentiekracht en bevordering van regionale werkgelegenheid. Voor de periode 2007-2013 is deze doelstelling door het GO-Oost subsidieprogramma vertaald in drie prioriteiten.

Prioriteit 1 Versterken innovatiekracht, kenniseconomie en ondernemerschap:

Het versterken van de kenniseconomie, het regionale innovatieve vermogen en de concurrentiepositie van het bedrijfsleven zijn van groot belang om de toonaangevende positie van Oost-Nederland verder uit te bouwen.

Prioriteit 2 Versterken innovatieklimaat in de stedelijke netwerken:

Een goede bereikbaarheid van woon- en werkgebieden, voldoende ruimte voor bedrijven en een aantrekkelijk werk- en leefklimaat zijn onmisbaar als je investeringen in innovatie en ondernemerschap tot een succes wilt maken.

Prioriteit 3 Versterken attractiviteit steden:

De steden spelen door de concentratie van mensen en economische activiteiten een centrale rol binnen de regionale economie. Ook hier geldt dat investeren in innovatie en ondernemerschap vooral zin heeft, als tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in het woon- en werkklimaat.

Gesubsidieerde projecten in beeld

De gesubsidieerde projecten uit alle drie prioriteiten leveren samen een wezenlijke bijdrage aan het behalen van de doelstellingen van het EFRO GO-Oost programma. Veel van deze projecten brengen inmiddels in beeld hoe zij dat doen of wat hiervan het resultaat is. In deze nieuwsbrief hebben wij hiervan een aantal voorbeelden voor u bij elkaar gebracht. Meer informatie over door EFRO gesubsidieerde projecten vindt u op www.europaomdehoek.nl

EU and China launch new Co-Funding Mechanism for research and innovation

Today's high level "Joint Conference in Promoting Excellence through Enhanced EU-China Researcher's Mobility and Cooperation" promoted a new Co-funding mechanism for research and innovation. The conference was attended by European Commissioner for Research, Science and Innovation Mr. Carlos Moedas who is visiting China accompanied by Mr. Jean Pierre Bourguignon, President of the European Research Council, and Ms. Nuria Sebastian Galles, Vice President of the European Research Council.

The **co-funding mechanism** is established by the Ministry of Science and Technology on the Chinese side and the European Commission Directorate General for Research and Innovation on the EU side with funding resources on each side. To implement the co-funding mechanism (CFM) highlighted in the Joint Statement of the 17th EU-China Summit http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/icd-2_joint_statement-29jun2015.pdf, building on Horizon 2020 on the EU side and relevant research and innovation programmes on the Chinese side, during the period from 2016 to 2020, the European Commission **expects to** continue spending over 100 million Euros per year for the benefit of Europe-based entities in joint projects under H2020 with Chinese participants. China will match corresponding resources and expects to spend 200 million RMB per year for the benefit of Chinese based entities that will participate in joint projects with European ones under Horizon 2020.

The co-funding mechanism aims to **support joint research and innovation activities**

http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/1_eu_CHINA_R_I.pdf on topics in strategic areas of **common interest and mutual benefit**, such as **food, agriculture, biotechnology**, green transport – including aviation –, sustainable urbanisation, information and communication technologies, energy, health and mobility of young researchers.

In their bilateral meeting on 7 September in Beijing, Commissioner Moedas and his Chinese counterpart Mr. Wan Gang, Minister for Science and Technology, expressed their strong commitment to the strategic importance of deepened cooperation to address global challenges. Minister Wan Gang said: *"Cooperation in S&T forms a vital part of the comprehensive EU-China relationship and science and innovation fuels economic growth and social development."* Commissioner Moedas stated that *"the establishment of the co-funding mechanism will have a major impact on the EU-China strategic partnership, in which cooperation in research and innovation has now become a significant component."*

Also during the Joint Conference, the recent agreement

http://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/4_erc_nsf.pdf between the European Research Council (ERC) and the National Natural Science Foundation of China (NSFC) was discussed. This agreement, signed in the margins of the 17th EU-China Summit on 29 June 2015 in Brussels, will stimulate excellence-based, bottom-up collaboration in frontier research by facilitating that high-calibre Chinese researchers come to Europe to join ERC-funded research teams.

During his visit to Beijing, Commissioner Moedas is also meeting Chinese universities and companies cooperating with European counterparts and holding discussions with Chinese entrepreneurs and investors. Following the Beijing leg of his visit, the Commissioner will participate in the Annual Meeting of the New Champions – Summer Davos – in Dalian, where he has been invited to act as one of the Co-Chairs of this year's meeting.

NATIONAAL

Minister Kamp lanceert Nationale Financieringswijzer op mkb-top

Bron: Website RVO

Op 21 september 2015 vond een toptoverleg over de financiering van het mkb plaats tussen de Nederlandse Vereniging van Banken, MKB-Nederland, VNO-NCW en het ministerie van Economische Zaken. Minister Kamp lanceerde bij die bijeenkomst de <http://www.nationalefinancieringswijzer.nl/>. Dit is hét digitale platform dat ondernemers wegwijs maakt in de verschillende financieringsvormen.

Het financieringslandschap is de afgelopen jaren enorm veranderd. Om het mkb van passende financiering te voorzien is samenwerking tussen publieke en private partijen aan de vraag- én aanbodzijde van groot belang. Daarom was dit toptoverleg over de financiering van het mkb georganiseerd. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is als uitvoeringsinstantie van veel overheidsregelingen één van de partners in het platform. De kieswijzer <http://www.nationalefinancieringswijzer.nl/financieringswijzer> die onderdeel uitmaakt van de Financieringswijzer, is ook op deze website te raadplegen.

De <http://www.nationalefinancieringswijzer.nl/> helpt ondernemers bij het vinden van passende financiering. Hierbij wordt een zo compleet mogelijk beeld van private en publieke financieringsmogelijkheden gegeven. U krijgt antwoord op de volgende vragen:

- Welke financieringsvorm is geschikt?
- Welke partijen bieden welke financieringsvormen aan?
- Welke vervolgstappen moet ik nemen?

De Nationale Financieringswijzer is een initiatief van de private partijen MKB-Nederland, VNO-NCW, de Nederlandse Vereniging van Banken en de publieke partijen het Ministerie van Economische Zaken, Kamer van Koophandel en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

InnovatiePrestatieContracten (IPC) open vanaf 8 oktober 2015

Bron: Website RVO

InnovatiePrestatieContracten (IPC) is een subsidie voor samenwerkende mkb-ondernemingen in dezelfde regio, keten of branche die een meerjarig innovatietraject uitvoeren.

Binnen een IPC-verband voeren **10 tot 20 mkb-ondernemingen** (collectieve) innovatieprojecten uit, onder begeleiding van een penvoerder (organisatie die statutair de belangen behartigt van ondernemers). Innovatie, samenwerking en kennisoverdracht staan in dit tweejarige IPC-project centraal.

IPC in 2015

Minister Kamp (ministerie van Economische Zaken) stelt vanaf 8 oktober 2015, € 3 miljoen beschikbaar om samenwerking en innovatie in het mkb te versterken door de openstelling van de InnovatiePrestatieContracten (IPC) regeling.

Aanvragen

U kunt een aanvraag indienen <https://mijn.rvo.nl/innovatieprestatiecontracten-ipc> **van 8 oktober 2015 (9.00 uur) tot 5 november** (17.00 uur). Kijk voor meer achtergrondinformatie over de IPC-regeling op de IPC-projectpagina <http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/ipc-project>. Hier vindt u ook de handleiding IPC, die u kunt gebruiken bij het voorbereiden van uw aanvraag.

Lopende projecten

Voor uw lopende IPC-projecten kunt u in sommige gevallen nog vaststelling aanvragen

[https://mijn.rvo.nl/innovatieprestatiecontracten-](https://mijn.rvo.nl/innovatieprestatiecontracten-ipc)

[ipc](https://mijn.rvo.nl/innovatieprestatiecontracten-ipc). Ook moet u wijzigingen in uw project <https://mijn.rvo.nl/innovatieprestatiecontracten-ipc> aan ons doorgeven.

Indienen en meer informatie

Perspectiefbrochure 1: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Perspectief%202014-2015_Brochure%20finale%20versie.pdf

Programma-ontwerp: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Perspectief%202014-2015_Fase-2_format_programmaontwerp_finale%20versie.docx

Aanmelden projecten YEP Water en YEP Agrofood/Tuinbouw

Deadline voor het indienen van nieuwe voorstellen voor de volgende ronde is 1 februari 2016. Projectvoorstellen kunnen worden ingediend via info@yepprogrammes.nl

Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties, geregistreerd in Nederland en betrokken bij de uitvoering van **ontwikkelingssamenwerking (OS)-gerelateerde projecten in het buitenland**, kunnen een lokaal project aanmelden, waarop een Young Expert kan worden ingezet. Dit kan een jonge Nederlandse professional zijn of een jonge lokale professional. De Young Expert wordt minimaal 1 en maximaal 2 jaar uitgezonden en ingezet op het betreffende project in een OS-gerelateerde activiteit binnen één van de landen uit de landenlijst Dutch Good Growth Fund <http://www.yepprogrammes.nl/nl/landenlijst>. Belangrijk uitgangspunt is dat de inzet van de Young Expert aanvullend aan het project plaatsvindt en dat de inzet van de Young Expert niet direct een commercieel doel kent. Lees meer over de criteria voor in te dienen projecten <http://www.yepprogrammes.nl/nl/criteria>

Download alle informatie en formats voor het indienen van een projectvoorstel <http://www.yepprogrammes.nl>

Het YEP programmabureau beoordeelt de projectvoorstellen en zorgt –bij positieve beoordeling– voor matching met Nederlandse Young Experts. Dit verloopt via een pool van kandidaten en gebeurt in overleg met de uitzendende organisatie. Alle indieners krijgen binnen 6 weken bericht of hun projectvoorstel al dan niet wordt gehonoreerd.

Begroting 2016: subsidienieuws ministerie van Buitenlandse Zaken

Hieronder volgt het subsidie gerelateerde nieuws uit de begroting 2016 van het ministerie van Buitenlandse Zaken, inclusief Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Faciliteit Duurzaam Ondernemen en Voedselzekerheid

Het beleidskader van de Faciliteit Duurzaam Ondernemen en Voedselzekerheid (FDOV) zal worden aangepast. Inhoudelijk zal de focus meer komen te liggen op duurzaam ondernemen in lage- en middeninkomenslanden in food en non-food waardeketens.

Fonds Opkomende Markten/Dutch Good Growth Fund

Uit de begrotingsreserve voor het Fonds Opkomende Markten (FOM) zal de komende drie jaren voor € 25 miljoen aan middelen worden ingezet (€ 5 miljoen in 2015, € 10 miljoen in 2016 en € 10 miljoen in 2017) ter ondersteuning van projectvoorstellen van organisaties die rechtstreeks bijdragen aan meer ondernemerschap en werkgelegenheid onder Afrikaanse jongeren.

Uit het Dutch Good Growth Fund (DGGF) wordt eveneens € 25 miljoen ter beschikking gesteld. In de noordelijk gelegen Afrikaanse landen op de DGGF-landenlijst waar de jeugdwerkloosheid- en migratieproblematiek het grootst is, zal het DGGF in de periode 2015-2017 nog gericht worden ingezet op het ondersteunen van lokale ondernemers en het stimuleren van Nederlandse ondernemers en sociale ondernemers die actief willen worden in deze landen. In het najaar van 2015 vindt een midterm review plaats. In deze midterm review zal onder andere worden gekeken naar de aantallen verstrekte financieringen, verzekeringen en garanties en de financiële uitputting. Afhankelijk van de resultaten die uit deze midterm review komen, zullen de financiële doelen voor 2016 en verder worden gezien.

Fonds Duurzaam Water

In 2016 zal er een nieuwe oproep worden gepubliceerd voor het Fonds Duurzaam Water (FDW), dat met een substantiële financiële inbreng van partners uit de Nederlandse watersector programma's ondersteunt op het gebied van waterbeheer, waterproductiviteit en drinkwater en sanitatie in verschillende lage- en middeninkomenslanden.

Meer informatie

Voor meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/prinsjesdag/inhoud/miljoenennota-rijksbegroting-en-troonrede/onderwerpen-rijksbegroting-2016-uitgelicht/buitenlandse-zaken>

Perspectief: Perspectiefronde 2015/2016

Bron: STW site

Echte innovatie vraagt vaak een grootschalige aanpak. Om een innovatieve doorbraak te verwezenlijken moet je nieuwe onderzoeklijnen opzetten, oude netwerken overstijgen en een innige samenwerking creëren tussen wetenschappers en bedrijfsleven. Het financieringsinstrument Perspectief richt zich op het stimuleren daarvan.

De nieuwe Perspectiefronde gaat **op 1 oktober 2015** open. De richtlijnen voor deze ronde zijn vergelijkbaar met de richtlijnen van de ronde 2014/2015 http://stw.nl/sites/stw.nl/files/Perspectief%202014-2015_Brochure%20I-finale%20versie.pdf (nadere informatie volgt spoedig). Vanaf 1 oktober vindt u hier de nieuwe brochure en de benodigde formulieren. Heeft u vragen over Perspectief of wilt u een afspraak maken om uw plannen te bespreken? Neem dan contact met de Perspectief-coördinatoren Anke Stekelenburg <http://www.stw.nl/nl/content/anke-stekelenburg> en Lise de Jonge <http://www.stw.nl/en/node/4779>.

Perspectiefronde 2014/2015

[U kunt hier de ingediende initiatieven bekijken van de ronde 2014/2015 >>](http://stw.nl/nl/perspectiefronde2014-2015/programma-initiatief)
<http://stw.nl/nl/perspectiefronde2014-2015/programma-initiatief>

Perspectief is het financieringsinstrument van STW voor publiek-private onderzoeksprogramma's waarbij de ingediende voorstellen in onderlinge competitie zijn. Inpassing in actuele Topsector-roadmaps/innovatieagenda's is verplicht. Perspectief richt zich op het oplossen van innovatieknelpunten, door vernieuwende kennis tot toepassing te brengen en zo een bijdrage te leveren aan technologische innovatie met potentiële economische impact voor Nederland.

Perspectief-programma's kennen vier karakteristieke eigenschappen:

1. Het ontwikkelen van nieuwe technologie via een multidisciplinaire aanpak;
2. Samenwerking met gebruikers;
3. Medefinanciering door private partijen;
4. Specifieke activiteiten gericht op valorisatie en ondernemerschap.

Een onderzoeker mag per Perspectiefronde aan **slechts één programma-ontwerp zijn/haar naam verbinden**.

De Perspectief-procedure kent drie fasen:

	Toelichting	Deadline
Fase 1: Programma-initiatief	Publicatie van onderzoeksthema op STW-website om openheid en samenwerking te bevorderen	10 november 2014, 11.59 uur 's middags
Fase 2: Programma-ontwerp	Beschrijving van doelstelling(en), onderzoeklijnen, type projecten, begroting en bijdrage gebruikers	4 december 2014, 11:59 uur 's middags
Fase 3: Programma-voorstel	Uitwerking van geselecteerde programma-ontwerpen	21 mei 2015

Indienen en meer informatie

Perspectiefbrochure 1: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Perspectief%202014-2015_Brochure%20-finale%20versie.pdf

Programma-ontwerp: http://www.stw.nl/sites/stw.nl/files/Perspectief%202014-2015_Fase-2_format_programmaontwerp_finale%20versie.docx

REGIONAAL

Food Valley Expo 2015: twee dagen op Wageningen Campus 12 en 13 oktober 2015

Food Valley NL heeft de formule van de Food Valley Expo vernieuwd. Het tweedaagse programma biedt nog meer gelegenheid voor het uitwisselen van kennis en het ontmoeten van nieuwe business partners. Food Valley Expo 2015 vindt plaats op maandag 12 en dinsdag 13 oktober op Wageningen Campus.

Jaarlijks organiseert Food Valley NL de Food Valley Expo. Tijdens dit event ontmoeten het innovatieve agrifoodbedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid elkaar in een inspirerende omgeving.

Dit jaar bestaat de Food Valley Expo uit twee dagen:

- Maandag 12 oktober is het thema '**Science to business**' en worden bezoekers bijgepraat door wetenschappers over de meest recente inzichten in agrifood.
- Dinsdag 13 oktober staat in het **teken van netwerken en ontmoeten**. Er is volop gelegenheid voor innovatieve bedrijven om zich zelf te presenteren op de beursvloer en in diverse workshops.

Roger van Hoesel, directeur Food Valley NL: *"De nieuwe locatie van de Food Valley Expo op Wageningen Campus maakt het event nog interessanter voor bezoekers uit binnen- en buitenland. Er zal volop tijd zijn voor kennisuitwisseling tussen wetenschap en bedrijfsleven. Bovendien bieden we de gelegenheid om de faciliteiten van Wageningen UR te bezoeken. Dat is een unieke kans voor iedereen die bezig is met innovatie in agrifood, feed en horti."*

Tijdens de Food Valley Expo wordt de Food Valley Award 2015 uitgereikt aan de innovatie in de agrifood-, feed- en hortisector die het meest onderscheidend is en die het hoogst scoort op innovativiteit en economische haalbaarheid. Inzenden voor de Award kan nog tot 31 mei 2015.

Dit jaar wordt de Food Valley Expo wordt elfde maal georganiseerd. De afgelopen jaren vond de Food Valley Expo plaats in het congrescentrum Papendal in Arnhem. In 2014 werd de Expo bezocht door bijna achthonderd nationale en internationale bezoekers.

Interesse?

Bezoekersinformatie:

<http://www.foodvalleyexpo.com/ticket-information/>

Exposanteninformatie:

<http://www.foodvalleyexpo.com/exhibitor-packages/>

Locatie:

Wageningen Campus

ORION - Gebouw 103

www.foodvalleyexpo.com